

PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
Na rok szkolny 2020/2021
(PWP)

I Zespołu Szkół
im. Stanisława Staszica we Wschowie

28.09.2020

SPIS TREŚCI

Część I: WYCHOWANIE	STR.3
1. Główne cele pracy wychowawczej	str. 3
2. Uczestnicy programu	str. 4
3. Dokumentacja programu	str. 4
4. Osoby, organy i instytucje wspierające działalność programową	str. 4
5. Model absolwenta	str. 4
6. Rada Pedagogiczna	str. 5
7. Samorząd Uczniowski	str. 5
8. Działalność pozalekcyjna	str. 6
9. Pedagog szkolny	str. 7
10. Zespół wychowawczy	str. 8
11. Wychowawcy klas	str. 8
12. Tradycje i ceremoniał Szkoły	str. 9
13. Prawa i obowiązki uczniów	str.10
14. Nagrody i kary statutowe	str.11
Część II: PROFILAKTYKA	STR.13
2. Cele ogólne profilaktyki w szkole	str.13
Cele szczegółowe i obszary działań	str.14
Zadania wychowawców klas	str.14
Zadania wszystkich nauczycieli	str.16
Zadania dla rodziców	str.17
Zadania lokalnego środowiska	str.18
Część III: HARMONOGRAM I EWALUACJA PWP	STR.18
Część IV: PODSTAWY PRAWNE	STR.19

PREAMBUŁA:

Program Wychowawczo-Profilaktyczny, zwany dalej **PWP**, powstał w oparciu o **diagnozę stanu i potrzeb środowiska uczniowskiego i rodziców** i odwołuje się do uniwersalnego systemu wartości. Zakłada on wychowanie młodego człowieka w duchu humanizmu. Istniejemy po to, aby w atmosferze odpowiedzialności, uczciwości, kreatywności i dążenia do sukcesu towarzyszyć uczniom na drodze do poznawania i realizowania swojej drogi życiowej. Struktura naszej szkoły opiera się na zgodnym współistnieniu i współpracy trzech stanów: **nauczycieli, uczniów i rodziców**. Szanujemy prawo każdego człowieka do odmienności myśli, poglądów, wyboru dróg życiowych, oryginalności i kreatywnego myślenia. Zakładamy integralność wychowania ze zdobywaniem wiedzy i nabywaniem umiejętności, dlatego nauczyciele powinni w maksymalnym stopniu wykorzystywać proces dydaktyczny do celów wychowawczych i profilaktycznych. Względy wychowawcze powinny decydować o wyborze treści i metod nauczania przedmiotów.

Część I: WYCHOWANIE

1. GŁÓWNE CELE PRACY WYCHOWAWCZEJ:

- Zapewnienie uczniom możliwości pełnego rozwoju intelektualnego i psychofizycznego w warunkach poszanowania godności oraz wolności światopoglądowej i wyznaniowej,
- Wielostronne kształcenie osobowości ucznia poprzez:
- wspomaganie rozwoju intelektualnego, fizycznego i emocjonalnego, utrwalanie akceptowanych społecznie zachowań, uświadamianie celowości rozwijania własnej osobowości,
- uczenie szacunku dla dobra wspólnego jako podstawy życia społecznego oraz przygotowanie do życia w rodzinie,
- wychowanie w duchu tolerancji, humanizmu i patriotyzmu,
- rozbudzanie dociekliwości poznawczej w poszukiwaniu prawdy o świecie i o sobie jako przygotowanie do świadomego budowania koncepcji własnego życia,
- przekazywanie wiedzy o problemach społecznych i ekonomicznych kraju i świata,

- kształtowanie u młodzieży wrażliwości estetycznej poprzez świadome⁴ uczestnictwo w kulturze,
- kształtowanie postaw proekologicznych i prozdrowotnych uczniów,
- wzbudzenie szacunku dla pracy i chęci dalszego doskonalenia ogólnego i zawodowego.

2. UCZESTNICZY PROGRAMU:

- nauczyciele i wychowawcy,
- uczniowie
- pracownicy administracyjno-gospodarczy,
- rodzice,
- środowisko miasta, gminy i powiatu wschowskiego

3. DOKUMENTACJA:

- ekspozycje w gablotach szkolnych,
- prowadzenie szkolnej strony internetowej,
- gromadzenie dokumentów i materiałów w zbiorach klasowych i szkolnych,
- kroniki szkoły, organizacji, kółek zainteresowań, oddziałów i in.,
- dokumentacja nadzoru pedagogicznego i wychowawców klas, sprawozdania,
- dokumentacja medialna – nagrania, filmy, wycinki prasowe i in.,
- zapisy w dzienniku elektronicznym,

4. OSOBY, ORGANY I INSTYTUCJE WSPIERAJĄCE:

- rodzice, Rada Rodziców,
- pracodawcy uczniów – młodocianych pracowników i opiekunowie praktyk uczniowskich,
- Starostwo Powiatowe we Wschowie,
- Urząd Miasta i Gminy Wschowa,
- organizacje i instytucje zajmujące się wspomaganie procesów wychowawczych /Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Centrum Kultury i Rekreacji, Muzeum Ziemi Wschowskiej, Biblioteka Publiczna we Wschowie, parafie, domy dziecka, Policja, sądy i prokuratura, ośrodki pomocy społecznej i pomocy rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii i in./ .

5. MODEL ABSOLWENTA I ZESPOŁU SZKÓŁ

Absolwent I Zespołu Szkół im Stanisława Staszica we Wschowie:

- jest patriotą związanym uczuciowo z ojczyzną i regionem,
- zna historię i współczesne dzieje Polski,
- zna i przestrzega obowiązujące prawo,
- zna i kultywuje tradycje rodzinne, szkoły, miasta i kraju,
- dba o środowisko naturalne, eliminuje zagrożenia cywilizacyjne m.in. hałas, niebezpieczeństwa w ruchu drogowym, zanieczyszczenia itp.,

- uczestniczy w życiu społecznym poprzez uczestnictwo⁵ w strukturach demokratycznych,
- żyje zgodnie z pozytywnymi ideami: demokracją, internacjonalizmem, tolerancją, sprawiedliwością społeczną, pokojowym współistnieniem i in.,
- jest dobrze przygotowany do życia w rodzinie,
- umiejętnie dba o swój rozwój psychofizyczny, zna i stosuje zasady higieny osobistej, bezpieczeństwa i higieny pracy fizycznej i umysłowej, zasady prawidłowego odżywiania, nie ulega nałogom,
- reprezentuje wysoki poziom kultury osobistej, posługuje się poprawną polszczyzną, jego wygląd i zachowanie nie narusza ogólnie przyjętych norm społecznych,
- jest przygotowany do sprawnego poruszania się na rynku pracy, zna zasady tworzenia własnej firmy,
- jest twórczy, kreatywny, przygotowany do życia społecznego w warunkach konkurencji,
- postępuje etycznie w życiu osobistym i zawodowym,
- potrafi dokonywać właściwych wyborów, umiejętnie korzysta ze współczesnych mediów, jest dojrzałym konsumentem dóbr duchowych i materialnych, jest odporny na negatywny wpływ otoczenia.

6. RADA PEDAGOGICZNA

Rada Pedagogiczna corocznie zatwierdza harmonogram PWP. Po zakończeniu roku szkolnego są składane sprawozdania z jego realizacji na posiedzeniu Rady Pedagogicznej.

7. SAMORZĄD UCZNIOWSKI

W Szkole działa **Samorząd Uczniowski**, zwany dalej Samorządem, który tworzy cała społeczność uczniowska.

2. Samorząd działa zgodnie z ustalonym przez siebie regulaminem, który nie może być sprzeczny ze Statutem Szkoły.
3. Wybory do Samorządu odbywają się corocznie we wrześniu i dokonywane są w głosowaniu bezpośrednim, równym, tajnym i powszechnym.
4. Samorząd może przedstawiać Dyrektorowi i Radzie Pedagogicznej wnioski i opinie dotyczące istotnych spraw szkoły, a w szczególności związane z prawami uczniowskimi i ich przestrzeganiem.
5. Samorząd wyraża opinie w sprawach dotyczących zawieszania praw ucznia lub skreślenia z listy uczniów nieobjętych obowiązkiem szkolnym.

6. Samorząd ma prawo organizowania działalności kulturalnej, oświatowej,⁶ sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami w porozumieniu z Dyrektorem szkoły.
7. Samorząd ma prawo do redagowania i wydawania gazety szkolnej.
8. Samorząd ma prawo wyboru nauczyciela pełniącego rolę opiekuna.
9. Przedstawiciele Samorządu mogą być zapraszani przez Dyrektora szkoły na otwarte zebrania Rady Pedagogicznej.

8. DZIAŁALNOŚĆ POZALEKCYJNA

Organizacje młodzieżowe i koła zainteresowań działają na terenie szkoły w zależności od zainteresowania młodzieży. Jeden dzień w roku przeznaczamy dla organizacji i kółek (prezentacja działalności, impreza, promocja, rekrutacja).

Koła zainteresowań mogą powstawać z inicjatywy: nauczyciela, Samorządu Uczniowskiego, Rady Rodziców, Rady Pedagogicznej lub grupy uczniów.

Młodzież skupiona w organizacjach młodzieżowych i kołach zainteresowań może korzystać z pomieszczeń, terenów i wyposażenia szkoły po uprzednim zgłoszeniu takiej potrzeby Dyrektorowi szkoły lub wicedyrektorom, pod opieką nauczyciela.

W miarę potrzeb i możliwości logistycznych organizowane są **zajęcia psychoedukacyjne** dla całych klas lub wybranych grup uczniów. Zadaniem zajęć psychoedukacyjnych jest rozbudzanie i rozwijanie u młodzieży zainteresowań, zagospodarowanie czasu wolnego od nauki, poszerzanie i pogłębianie wiedzy, nabywanie różnorodnych umiejętności, rozwijanie talentów, nabywanie sprawności ruchowej i in.

9. PEDAGOG SZKOLNY

Pedagog szkolny koordynuje działania wychowawcze w szkole a w szczególności:

- stoi na straży przestrzegania Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Konwencji o Prawach Dziecka, Konwencji o Ochronie Praw Człowieka

i Podstawowych Wolności, Europejskiej Karty Praw i Obowiązków Rodziców,⁷ konstytucyjnych praw dzieci i młodzieży oraz innych przepisów prawa polskiego,

- podejmuje się rozwiązywania problemów życiowych młodzieży,
- rozpoznaje środowisko uczniowskie pod kątem uzależnień, negatywnych grup nieformalnych, niedostosowania społecznego, demoralizacji, przestępczości i in.,
- współpracuje z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, domami dziecka, sądami, prokuraturą, policją i in.,
- prowadzi aktywne działania w celu ograniczenia agresji i przemocy wśród młodzieży,
- współpracuje z Radą Rodziców i Samorządem Uczniowskim,
- podejmuje działania związane z profilaktyką uzależnień a zwłaszcza narkomanii, alkoholizmu, nikotynizmu, lekomanii itp.,
- przygotowuje szkoleniowe posiedzenia Rady Pedagogicznej i prowadzi pedagogizację rodziców,
- uczestniczy w lekcjach wychowawczych, prowadzi lekcje pokazowe dla nauczycieli,
- rozwiązuje konflikty pomiędzy uczniami, uczniami i nauczycielami, uczniami i rodzicami i in.,
- sprawuje szczególną opiekę nad uczniami z orzeczeniami i opiniami poradni specjalistycznych (w tym poradni psychologiczno-pedagogicznych) oraz nad uczniami zakwalifikowanymi do pomocy psychologiczno-pedagogicznej bez orzeczeń lub opinii,
- uczestniczy w zebraniach rodziców i w pracach Rady Rodziców.

10. ZESPÓŁ WYCHOWAWCZY

W skład Zespołu wchodzi pedagog szkolny jako przewodniczący, wychowawcy oddziałów oraz dyrektor lub wicedyrektor. Zespół zajmuje się ogółem spraw

wychowawczych i opiekuńczych w szkole oraz rozpatruje indywidualne sprawy⁸ dotyczące uczniów, którzy przekroczyli regulamin szkolny.

W posiedzeniach Zespołu może uczestniczyć z głosem doradczym przedstawiciel Rady Rodziców, Samorządu Uczniowskiego, dyrektor /wychowawca/ z Domu Dziecka, pracodawca ucznia - młodocianego pracownika, opiekun praktyk zawodowych, rodzice lub prawni opiekunowie i in. Zespół przygotowuje projekt i realizuje Program Wychowawczy, opiniuje wnioski o pomoc socjalną, o przyznanie stypendiów za wyniki w nauce i za osiągnięcia sportowe, wnioskuje o skierowanie spraw do prokuratury, sądów, policji, poradni psychologiczno-pedagogicznej, rozstrzyga sporne sprawy między uczniami, uczniami i nauczycielami oraz pozostałymi pracownikami Szkoły, wnioskuje do Dyrektora o nagrodzenie lub ukaranie uczniów.

11. WYCHOWAWCY KLAS

Wychowawcy pełnią zasadniczą rolę w systemie wychowawczym Szkoły. Są animatorami życia zbiorowego wychowanków, dbają o ich pozytywny rozwój psychofizyczny. Do zadań wychowawcy należy w szczególności:

- otaczanie indywidualną opieką każdego ucznia w oddziale,
- planowanie i organizowanie wspólnie z uczniami i ich rodzicami/prawnymi opiekunami/ różnorodnych form życia zespołowego, które rozwijają i integrują klasę,
- współdziałania z nauczycielami poszczególnych przedmiotów, koordynowanie działań wychowawczych,
- motywowanie do systematycznej nauki i uczestnictwa w zajęciach szkolnych i pozalekcyjnych,
- wyrabianie u wychowanków właściwych nawyków higienicznych, zasad zachowania, kultury osobistej, zasad etycznych i in.,
- utrzymywanie stałych kontaktów z rodzicami uczniów, udzielanie porad i wskazówek pedagogicznych, pomoc w rozwiązywaniu problemów,
- współpraca z pedagogiem szkolnym, higienistką i instytucjami wspomagającymi Szkołę wychowawczo,

- otaczanie szczególną opieką uczniów niepełnosprawnych i posiadających⁹ orzeczenia o dysfunkcjach – stwarzanie im dogodnych warunków funkcjonowania w szkole i pomoc w integracji z zespołem klasowym,
- prowadzenie zindywidualizowanej opieki nad uczniami, których zakwalifikowano do pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- inspirowanie uczniów do samorządnej działalności,
- wskazywanie pozytywnych wzorów do naśladowania.

12. TRADYCJE I CEREMONIAŁ SZKOŁY

Pamiętki obrazujące historię Szkoły , miasta i okolic zgromadzone są w Izbie Pamięci. Tam również przechowywany jest **Sztandar Szkoły**. Sztandar uczestniczy w uroczystościach rozpoczęcia i zakończenia roku szkolnego, pożegnania absolwentów, akademii i apeli z okazji świąt państwowych i z okazji innych ważnych wydarzeń. Poczet sztandarowy składa się z trzech uczniów. Członkowie Pocztu powinni być ubrani w stroje czarno-białe i przepasani biało-czerwonymi szarfami, na rękach białe rękawiczki. Wprowadzaniu sztandaru towarzyszy *Marsz Generalski*, po czym odśpiewany jest *Mazurek Dąbrowskiego*.

Na uroczystościach szkolnych może być wykonywany **Hymn Szkoły** „*Wszystkich nas uczniów to zaszczyca...*”.

Działalność szkoły jest dokumentowana na szkolnej stronie internetowej za pomocą tekstów pisanych, zdjęć, filmów, nagrań itp. Prowadzona jest Kronika Szkoły.

Najlepsi uczniowie poszczególnych typów szkół umieszczani są w **Złotej Księdze** w postaci zdjęcia i krótkiej notatki.

W kwietniu każdego roku organizuje się **Święto Szkoły** pn. STASZICJADA, które jest poświęcone patronowi Stanisławowi Staszicowi i połączone z BIEGIEM PRZEDSZKOLAKA i BIEGIEM MEMORIAŁOWYM IM. MARKA KOZACZKA . Forma obchodów może być różnorodna, w zależności od możliwości i oczekiwań młodzieży i grona pedagogicznego.

Uczeń ma prawo do:

- 1) zdobywania wiedzy, nabywania umiejętności i rozwijania swojej osobowości;
- 2) zapoznawania się z programem nauczania, jego treścią, celami i stawianymi wymaganiami;
- 3) jawnej i umotywowanej, sprawiedliwej oceny postępów w nauce i zachowaniu;
- 4) podmiotowego traktowania z zachowaniem swojej godności;
- 5) uczestnictwa w pracach Samorządu Uczniowskiego, organizacji młodzieżowych i kół zainteresowań;
- 6) korzystania z pomieszczeń szkoły za zgodą osoby materialnie odpowiedzialnej;
- 7) korzystania ze stypendiów i innych form pomocy materialnej;
- 8) swobodnego wyrażania myśli i przekonań, jeśli nie narusza tym dobra innych;
- 9) życzliwego stosunku nauczycieli i pracowników szkoły;
- 10) zgłaszania krzywd doznawanych w szkole do wychowawców klas, pedagoga szkolnego oraz do dyrektora Szkoły i jego zastępców;
- 11) zachowania tajemnicy o jego stanie zdrowia, sytuacji rodzinnej, wynikach badań psychologicznych i o innych danych osobowych;
- 12) prezentacji swoich osiągnięć na forum szkoły, gminy, powiatu itp.;
- 13) pomocy psychologicznej i pedagogicznej;
- 14) odwołania się od oceny i od decyzji nauczyciela – do Dyrektora szkoły, a od decyzji Rady Pedagogicznej i Dyrektora – do Lubuskiego Kuratora Oświaty / w imieniu dziecka mogą odwoływać się rodzice lub prawni opiekunowie, uczniowie pełnoletni – osobiście/.

2. Przestrzeganie praw uczniów jest objęte corocznym monitoringiem prowadzonym przez pedagoga szkolnego oraz jest nadzorowane przez Dyrektora Szkoły.

1. Uczeń ma obowiązek :

11

- 1) systematycznie uczęszczać do szkoły i na zajęcia praktyczne, nie spóźniać się;
- 1) aktywnie uczestniczyć w zajęciach szkolnych i pozalekcyjnych;
- 2) zachowywać się właściwie, z pełnym wyłączeniem agresji, zarówno w szkole jak i poza nią;
- 3) dbać o wygląd ciała i ubioru tak, aby nie budził on zastrzeżeń;
- 4) stosować zasady higienicznego trybu życia, dbać o zdrowie i swój rozwój fizyczny,
- 5) nie palić papierosów, nie pić alkoholu, nie zażywać narkotyków,
- 6) telefony komórkowe wyłączać i oddawać nauczycielowi na czas zajęć,
- 7) nie posiadać przy sobie ostrych i innych niebezpiecznych przedmiotów, alkoholu i narkotyków;
- 8) postępować praworządnie, zgodnie z obowiązującym prawem,
- 9) nie należeć do nieformalnych negatywnych grup;
- 10) z szacunkiem odnosić się do nauczycieli i innych pracowników Szkoły;
- 11) dbać o dobro wspólne, zachowywać porządek w pomieszczeniach szkoły, na boiskach i placu rekreacyjnym;
- 12) stosować zasady bezpieczeństwa i higieny na zajęciach, na przerwach i w czasie wolnym;
- 14) godnie reprezentować szkołę na zawodach, konkursach, olimpiadach, wycieczkach, rajdach, biwakach, pielgrzymkach itp.

14. NAGRODY I KARY STATUTOWE

1. Uczeń może być nagrodzony:

- 1) pochwałą nauczyciela przedmiotu lub nauczyciela wychowawcy;
- 2) pochwałą Dyrektora wobec społeczności uczniowskiej ogłoszoną na apelu szkolnym lub przez radiowęzeł;
- 3) listem pochwalnym do rodziców;
- 4) nagrodą rzeczową wręczoną ze świadectwem promocyjnym lub świadectwem ukończenia szkoły z wyróżnieniem;

- 5) dyplomem lub nagrodą rzeczową za szczególne osiągnięcia;
- 6) wpisem do kroniki szkolnej lub Złotej Księgi;
- 7) przyznaniem stypendium za wyniki w nauce lub /i/ za wyniki sportowe;
- 8) odnotowaniem zasług na świadectwie szkolnym.

12

2. Uczeń może być ukarany:

- 1) upomnieniem lub naganą nauczyciela przedmiotu albo nauczyciela wychowawcy;
 - 2) upomnieniem lub naganą Dyrektora Szkoły;
 - 3) zawieszeniem prawa do pomocy materialnej (zwłaszcza w przypadku palenia papierosów, picia alkoholu lub zażywania narkotyków) decyzją Dyrektora na wniosek zespołu wychowawczego;
 - 4) zobowiązaniem do naprawienia szkód materialnych decyzją Dyrektora,
 - 5) zawieszeniem w prawach ucznia decyzją Dyrektora, w wyjątkowych przypadkach - ze skutkiem natychmiastowym,
 - 6) skreśleniem z listy uczniów decyzją Dyrektora Szkoły, zgodnie z uchwałą Rady Pedagogicznej, po zasięgnięciu opinii Samorządu Uczniowskiego w przypadku braku przesłanek do przywrócenia w prawach ucznia.
2. Kara nagany ulega zatarciu po roku nienaganego zachowania.
 3. Kary mogą być udzielone przez: Dyrektora Szkoły, wicedyrektorów, i nauczycieli.
 4. Od kar uczeń lub jego rodzice /prawni opiekunowie/ mogą się odwołać do Dyrektora Szkoły lub Lubuskiego Kuratora Oświaty.

1. CELE OGÓLNE PROFILAKTYKI W SZKOLE:

- wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia,
- integracja wychowania i kształcenia,
- zachowanie proporcji między wiedzą a umiejętnościami i wychowaniem,
- akcentowanie podmiotowości ucznia, czyli prymatu potrzeb rozwojowych ucznia nad wymogami przedmiotów,
- oddziaływanie na ucznia przez nauczyciela pełniącego funkcje:
 - modelową – spójrz na mnie;
 - dydaktyczną – posłuchaj, jak to jest;
 - instruktażową – zobacz, jak to się robi
 - wychowawczą - powiem ci, jak powinieneś postąpić.
- wspomaganie młodzieży w rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości:
 - fizycznej (uczeń zdrowy i sprawny)
 - psychicznej (uczeń odpowiedzialny i zadowolony)
 - społecznej (uczeń zaradny w różnych rolach)
 - duchowej (uczeń wie, że jego życie ma sens i wartość)

Profilaktykę rozumiemy tu jako wspieranie zdiagnozowanych niepowodzeń w realizacji działań wychowawczych oraz eliminowanie zagrożeń dla prawidłowego procesu wychowania.

Punktem odniesienia jest wzór absolwenta, opisany w **Części I PWP**. Planowane metody i formy realizacji działań profilaktycznych nawiązują do **WSO**.

PWP będzie realizowany na poziomie **profilaktyki uniwersalnej** (tzw. „szczepionka” dla zdrowych) z mottem: „poczekaj do dorosłości” oraz elementami **profilaktyki selektywnej**, (czyli interwencyjnej) z mottem: „ wycofaj się póki jeszcze możesz!”.

Opowiadamy się po stronie koncepcji profilaktyki kreatywnej, co oznacza koncentrację wysiłków w kierunku: „**żeby pszenica zagłuszyła kąkol**”, a nie w kierunku: „żeby kąkol nie zagłuszył pszenicy”.

Obszar 1. Zadania wychowawców klas:

a) zbadanie klasy pod względem występowania czynników ryzyka (wg J. D. Hawkinsa):

- a. duża dostępność substancji (niskie ceny, gęsta sieć sprzedaży, brak regulacji sprzedaży lub ich przestrzegania, brak kontroli rynku, promocja, duże zasoby finansowe młodych);
- b. wystąpienie uzależnienia lub nadużywania w rodzinie dziecka (modelowanie i obciążenie genetyczne);
- c. środowisko społeczne promujące używanie substancji (przegęszczone, kryminogenne);
- d. pozytywny stosunek rodziny dziecka do używania substancji (również obojętność i przyzwolenie);
- e. normy społeczne (obyczaje) promujące używanie substancji;
- f. konflikty w rodzinie;
- g. doświadczenie izolacji w dzieciństwie;
- h. nadpobudliwość i agresja zaznaczona już w dzieciństwie;
- i. urazy centralnego układu nerwowego, niektóre niepełnosprawności;
- j. grupa rówieśnicza, w której normą są zachowania destrukcyjne;
- k. słaba nauka szkolna i zawężone oczekiwania życiowe;
- l. wczesna inicjacja (wczesne używanie substancji).

Standard: WYCHOWAWCA ZNA ZAGROŻENIA W SWOJEJ KLASIE.

Narzędzia pomiaru : anonimowa ankieta, wywiad środowiskowy, rozmowy indywidualne.

b) zaplanowanie i przeprowadzenie w ramach godzin wychowawczych lekcji mających na celu wspieranie czynników chroniących przed sięganiem po środki odurzające (wg J. D. Hawkinsa):

- m. silna więź emocjonalna z rodzicami;
- n. zainteresowanie nauką szkolną;
- o. regularne praktyki religijne;
- p. poszanowanie norm, wartości i autorytetów;
- q. miejsce w pozytywnej grupie.

Standard: WYCHOWAWCA NAWIĄZUJE KONTAKT Z KLASĄ, KLASA INTERESUJE SIĘ PROPONOWANYMI TEMATAMI

Strategie: 1. strategie informacyjne: przekazywanie informacji (np. na temat konsekwencji zachowań ryzykownych);

2. strategie edukacyjne: pomoc w rozwoju ważnych umiejętności¹⁵ życiowych (np. chronienia się przed presją otoczenia, nawiązywanie kontaktów z ludźmi);
3. strategie interwencyjne: pomoc w identyfikacji i rozwiązywaniu problemów, udzielanie wsparcia w sytuacjach kryzysowych;
4. strategie alternatyw: stwarzanie możliwości realizowania ważnych potrzeb poprzez pozytywną działalność (np. sport, działalność artystyczną czy społeczną).

c) zawarcie kontraktu z uczniami

Standard: KONTRAKT WYCHOWAWCY Z UCZNIAMI JEST WYPRACOWANY WSPÓLNIE I WSZYSCY GO AKCEPTUJĄ.

d) wybór odpowiedniego programu profilaktycznego wg następujących kryteriów:

1. Jaki jest cel i czy program umożliwia realizację celu?
2. Czy zaproponowane ćwiczenia mają sens?
3. Czy jest on właściwy dla mojej klasy?
4. Jakie daje moim uczniom korzyści?
5. Czy jest bezpieczny? (nie raniący bądź budzący ciekawość lub podsuwający głupie pomysły)
6. Czy ma efekty uboczne?

Spis dostępnych w Polsce programów znajduje się wraz ze szczegółowym opisem na stronie internetowej Centrum Metodycznego Pomocy Psychologiczno – Pedagogicznej w Warszawie: www.cmppp.edu.pl/programy (ul. Polna 46a, 00-644 Warszawa, tel. 0-22-8254451(do 53) oraz u pedagoga szkolnego.

Standard: WYCHOWAWCY KLAS SĄ ZARIENTOWANI W OFERCIE PROGRAMÓW PROFILAKTYCZNYCH.

e) realizacja wybranego programu

Standard: WYCHOWAWCA I PEDAGOG SZKOLNY SĄ ZORIENTOWANI W POZIOMIE KORZYŚCI, JAKIE PROGRAM PRZYNIÓSŁ UCZNIOM.

Narzędzia pomiaru: tzw. „zwrotki”, rozmowy indywidualne, ewentualnie ankiety.

f) działania incydentalne – podejmowane w efekcie jakiegoś niekorzystnego, nieraz dramatycznego w skutkach wydarzenia na terenie szkoły lub pojawienie się zagrożenia w otoczeniu szkoły, w środowisku lokalnym. Dodatkowym bodźcem mogą być naciski ze strony zaniepokojonych rodziców, organu prowadzącego szkołę lub nadzoru pedagogicznego.

Obszar 2. Zadania wszystkich nauczycieli.

a) zapoznanie się z PWP

Standard: KAŻDY NAUCZYCIEL JEST ZORIENTOWANY W PWP, KAŻDY WYCHOWAWCA KLASY BARDZO DOBRZE ZNA PWP.

b) rady szkoleniowe z zakresu profilaktyki

Standard: JEDNA RADA SZKOLENIOWA W ROKU JEST POŚWIĘCONA ZAGADNIENIOM PROFILAKTYKI, JEDNA RADA W ROKU JEST PRZEZNACZONA DLA WYCHOWAWCÓW KLAS.

c) samodzielne powiększanie kompetencji w zakresie profilaktyki

Standardy dla kierownictwa szkoły:

- r. KIEROWNICTWO SZKOŁY JEST KOMPETENTNE W ZAKRESIE PROFILAKTYKI
- s. PREMIUJE DOSKONALĄCYCH SIĘ NAUCZYCIELI
- t. SPRZYJA POZYTYWNYM RELACJOM INTERPERSONALNYM
- u. ZACHĘCA MŁODZIEŻ DO UDZIAŁU W DZIAŁANIACH PROFILAKTYCZNYCH
- v. WSPIERA FINANSOWO I TECHNICZNIE DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

Standardy dla pozostałych nauczycieli:

- w. NAUCZYCIELE UTRZYMUJĄ OSOBOWE RELACJE Z UCZNIAMI
- x. DOSTARCZAJĄ KONSTRUKTYWNYCH WZORÓW ZACHOWAŃ
- y. UMIEJĄ POZYSKIWAĆ UCZNIÓW DO UDZIAŁU W PRZEDSIĘWZIĘCIACH PROFILAKTYCZNYCH
- z. SAMI SIĘ DOSKONALĄ OSOBOWO I PROFESJONALNIE
- aa. KONSTRUKTYWNI WSPÓŁPRACUJĄ W ZESPOLE PEDAGOGICZNYM SZKOŁY.

Standardy dla wychowawców klas:

- bb. WYCHOWAWCA KLASY JEST PRZESZKOLONY W CO NAJMNIEJ JEDNYM Z PROGRAMÓW PROFILAKTYCZNYCH.
- cc. WYCHOWAWCA CHĘTNIE PODEJMUJE TEMATY PROFILAKTYCZNE ZE SWOJĄ KLASĄ I TO ZARÓWNO Z UCZNIAMI, JAK I RODZICAMI (stymulacja w kierunku budowania więzi z dzieckiem oraz do udziału w życiu szkoły).

Standardy dla pedagoga szkolnego:

- dd. PEDAGOG SZKOLNY JEST KOMPETENTNY W WYCHOWANIU I PROFILAKTYCE.
- ee. SKUTECZNIE WSPÓŁPRACUJE Z RODZICAMI, NAUCZYCIELAMI I UCZNIAMI.
- ff. DOSTARCZA KONSTRUKTYWNYCH WZORCÓW FUNKCJONOWANIA INTRAPSYCHICZNEGO, INTERPERSONALNEGO I SPOŁECZNEGO.
- gg. PEDAGOG SZKOLNY DOSKONALI SIĘ OSOBOWO I PROFESJONALNIE.
- hh. PROPAGUJE TREŚCI I PROGRAMY PROFILAKTYCZNE.

d) walka z deficytem modeli dorosłości t.j. coraz bardziej świadome pełnienie przez nauczyciela funkcji modelowej.

Standard: KAŻDY NAUCZYCIEL JEST TZW. DOBRYM PRZYKŁADEM DLA MŁODZIEŻY.

Obszar 3. Zadania dla rodziców.

1. zapoznanie się z PWP

Standard: WSZYSCY RODZICE ZAPOZNAJĄ SIĘ Z PWP.

2. udział w formach wynikających z funkcjonowania szkoły (zebrania klasowe, ogólnoszkolne, posiedzenia Rady Rodziców).

Standard: ZNACZNA WIĘKSZOŚĆ RODZICÓW BIERZE UDZIAŁ W ZEBRANIACH, NA KTÓRE SĄ ZAPROSZENI, ZNAJĄ SZKOŁĘ.

3. zaangażowanie w życie szkoły poprzez wyrażanie opinii o funkcjonowaniu szkoły oraz konkretne propozycje pomocy lub postulowanie zmian na lepsze.

Standard: KIEROWNICTWO SZKOŁY, WYCHOWAWCY I PEDAGOG SZKOLNY ZNAJĄ OPINIĘ WIĘKSZOŚCI RODZICÓW O FUNKCJONOWANIU SZKOŁY ORAZ ICH OCZEKIWANIA I POSTULATY, TRAKTUJĄ POWAŻNIE KAŻDY GŁOS RODZICA, RZETELNIE GO ROZPATRUJĄ I UDZIELAJĄ SATYSFAKCJONUJĄCEJ ODPOWIEDZI.

Obszar 4. Zadania lokalnego środowiska.

a) zapoznanie się z PWP.

Standard: WŁADZE MIASTA I POWIATU ORAZ LOKALNE MEDIA SĄ ZAPOZNANE¹⁸ Z NASZYM **PWP**.

b) władze oraz instytucje lokalne wspierają PWP w konkretnych, zgłoszonych przez szkołę zadaniach.

Standard: STAROSTWO POWIATOWE ORAZ URZĄD MIASTA I GMINY (POPRZEZ GMINNĄ KOMISJĘ ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH) ZNAJĄ SPECYFIKĘ NASZEJ SZKOŁY I PLANUJĄ W BUDŻECIE ODPOWIEDNIE ŚRODKI POMOCOWE DLA NASZEGO **PWP**.

Część III: HARMONOGRAM I EWALUACJA PWP.

Do PWP dołączamy harmonogram działań na jeden rok szkolny. Harmonogram opracowuje we wrześniu każdego roku zespół kierowniczy szkoły w oparciu o propozycje nauczycieli i sugestie środowisk uczniowskich oraz uwzględniając preferencje na dany rok. PWP i harmonogram są dostępne na stronie internetowej szkoły. Lista osób odpowiedzialnych za realizację poszczególnych punktów jest dostępna jedynie dyrekcji w celu hospitacji i ewaluacji.

Raz w miesiącu powinno odbyć się spotkanie zespołu kierowniczego z przedstawicielami klas, w celu ewaluacji i modyfikacji PWP i harmonogramu.

Coroczna ewaluacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego **PWP** pozwala na pogłębioną analizę pracy wychowawczej i profilaktycznej szkoły, wskazuje na właściwe kierunki działań i nowe rozwiązania. Ewaluacji dokonuje się w wyniku analizy dokumentów szkolnych, wywiadów, ankiet, dyskusji grupowych nauczycieli, rodziców, uczniów i in. Raport ewaluacyjny jest przedstawiany Radzie Pedagogicznej i Radzie Rodziców na zakończenie roku szkolnego. Raport zawiera wnioski do realizacji w roku następnym.

Ewaluacja ma określić stan realizacji kontraktów:

wychowawca – klasa

wychowawca – rodzice

wychowawca – kierownictwo

klasa – rodzice

rodzice – kierownictwo

rodzice – nauczyciele

Art. 48, ust. 1 Konstytucji:

„Rodzice mają prawo do wychowywania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem. Wychowanie to powinno uwzględniać stopień dojrzałości dziecka, a także wolność jego sumienia i wyznania oraz jego przekonań.”

Art. 53, ust. 3 Konstytucji:

„Rodzice mają prawo do zapewnienia dzieciom wychowania i nauczania moralnego i religijnego zgodnie ze swoimi przekonaniem.”

Art. 70, ust. 4 Konstytucji:

„ Władze publiczne zapewniają obywatelom powszechny i równy dostęp do wykształcenia. W tym celu tworzą i wspierają system indywidualnej pomocy finansowej i organizacyjnej dla uczniów i studentów. Warunki udzielania pomocy określa ustawa.”

Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991r. art. 1, pkt1 i 2:

„System oświaty zapewnia w szczególności:

- realizację prawa każdego obywatela Rzeczypospolitej Polskiej do kształcenia się oraz prawa dzieci i młodzieży do wychowania i opieki, odpowiednich do ich wieku i osiągniętego rozwoju,
- wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny”

Art.17 KPDz

Prawo uczniów do otrzymywania informacji z różnych źródeł ideologicznych, różnych koncepcji filozoficznych, do otrzymywania informacji dotyczących ważnych decyzji m.in. uzasadnienia ocen, ukarania, przeniesienia do innej klasy itp.

Art. 12,13 KPDz

Art.10 KoOPCiPW

Wolność wypowiedzi jako:

- możliwość wyrażania własnych sądów światopoglądowych, opinii o bohaterach historycznych i literackich itp.,
- możliwość wyrażania opinii na temat programów i metod nauczania oraz spraw ważnych w życiu szkoły, samorządu uczniowskiego czy oddziałów,

- możliwość wygłaszania opinii, przedstawiania stanowiska w swojej²⁰ sprawie i w sprawie innych uczniów.

Art. 14 KPDz

Art. 9 KoOPCiPW

Wolność myśli, sumienia i wyznania jako możliwość uzewnętrzniania przekonań religijnych i światopoglądowych, równe traktowanie niezależnie od wyznawanej religii, światopoglądu, tolerancja wobec inności religijnej, kulturowej, etnicznej i in.

ART. 15 KPDz

Ustawa o systemie oświaty z 7 września 1991r.

Wolność zrzeszania się: możliwość działania w samorządzie uczniowskim, współdecydowanie w ważnych sprawach dotyczących uczniów, wydawanie gazetki szkolnej, możliwość wypowiedzania się w sprawach dotyczących szkoły.

Art. 12,19,28,37,39 KPDz

Art. 3 Powszechna Deklaracja Praw Człowieka

Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991r.

Nie wolno stosować kar naruszających godność i nietykalność cielesną ucznia:

Zakaz stosowania jakichkolwiek form przemocy fizycznej /ochrona nietykalności cielesnej/, poszanowanie godności ucznia /zakaz obrażania, poniżania, wyśmiewania, stosowania presji psychicznej/.

Art. 16 KPDz

Art. 8 KoOPCiPW

Ustawa o ochronie danych osobowych z 29 sierpnia 1997r.

W szkole prawo do prywatności powinno oznaczać:

ochronę danych osobowych /np. psychologicznych, informacji dotyczących rodziny- statusu materialnego, informacji o stanie zdrowia, wynikach testów wykształcenia rodziców, ewentualnie problemów alkoholizmu, rozwodów itp., zakaz komentowania sytuacji rodzinnej, społecznej i osobistej.

Art. 16 KPDz

Art. 8 KoOPCiPW

W szkole uczniowie lub rodzice / prawni opiekunowie/ mogą się odwoływać od oceny, od decyzji nauczyciela, dyrektora, rady pedagogicznej, jeśli zostały naruszone

dobra osobiste, nietykalność cielesna i in. Procedury odwoławcze zawarte są w Statucie Szkoły. 21

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Art.2.1

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu;

2) działalność wychowawczą i informacyjną;

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii Art. 2

1. Przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:

1) działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą;

Sporządził: pedagog szkolny Marek Jarosz

Zatwierdzili:

Dyrektor I Zespołu Szkół im. S. Staszica - **Piotr Wieland**

W imieniu Rady Rodziców: - **Agata Serafin**

W imieniu Samorządu Uczniowskiego: - **Arkadiusz Pawłowski**